

Aan
de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur
en Wetenschappen
p/a de algemene rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

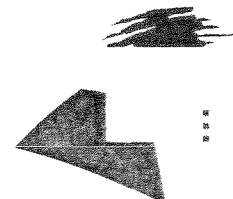
Onderwerp
Ontwerp-selectielijst archiefbescheiden
Beleidssterrein Taken en handelingen van de SER, vanaf 1970

R.J. Schimmelpennincklaan 3
Postbus 61243
2506 AE Den Haag
Telefoon 310 66 86
Telefax 361 47 27
E-mail cultuur@cultuur.nl

Zeer geachte Staatssecretaris,

Datum
12 FEB. 1999
Uw kenmerk
98.809.RD
uw brief van
30.II.1998
Ons kenmerk
arc-98.2215/2

1. Bij uw hiernaast vermelde brief deelde u de Raad voor Cultuur mede, dat de algemeen secretaris van de Sociaal-Economische Raad u heeft verzocht uw medewerking te verlenen aan de vaststelling van de selectielijst archiefbescheiden op het beleidssterrein "taken en handelingen van de SER als adviesorgaan van de regering en toporgaan van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie" over de periode vanaf 1970.
U verzocht daarbij de Raad binnen drie maanden over dat ontwerp omtrent een aantal nader aangeduide aspecten advies uit te brengen. De Raad bericht u als volgt.
2. *Samenvatting van dit advies.*
De Raad heeft de ontwerp-lijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen - deze worden in de §§ 3 en 4 nader uitgewerkt - zijn:
  - a. Procedureel
    1. Het voorstel heeft alle procedurele voorbereidende stappen doorlopen; alle relevante stukken waren bij de adviesaanvraag gevoegd (§ 3.1. en 3.2.);
    2. In de inhoudelijke aspecten van de totstandkoming van het ontwerp wordt in de toegezonden stukken onvoldoende inzicht gegeven (§ 3.3.);
    3. Een externe deskundige is bij de ambtelijke voorbereiding van de ontwerp-lijst betrokken geweest (§ 3.4.);
  - b. Inhoudelijk
    4. De Raad heeft de ontwerp-lijst slechts beoordeeld voor zover ten aanzien van de daarin vermelde neerslag van handelingen het driehoeksoverleg heeft plaatsgehad (§ 4.1.);
    5. De termijnstelling van de ontwerp-lijst zal nader moeten worden gezien; de reeds eerder geëffectueerde bewerking van de archiefbescheiden van de SER dient nader te worden toegelicht (§ 4.2.);

6. De selectiedoelstelling lijkt te zijn toegepast op een wijze, die daarvan mag worden verwacht; met betrekking tot de selectiecriteria moet de Raad constateren dat die criteria zijn gehanteerd, die - voor zover althans kenbaar - nog niet formeel zijn vastgesteld (§ 4.3.);
7. De Raad gaat er van uit, dat bij de ambtelijke voorbereiding van het ontwerp in voldoende mate rekening is gehouden met de belangen van de administratie en die van de recht- en bewijszoekenden (§ 4.4.);
8. Ondanks de gebrekkige verantwoording van de relevante inhoudelijke aspecten met betrekking tot de genesis van de ontwerp-lijst heeft de Raad, behoudens een enkele aanvullende opmerking, gemeend zich toch te kunnen conformeren aan de wijze waarop in deze fase met het historisch belang rekening is gehouden (§ 4.4. en 5.).
9. De selectiewaardering ter vernietiging die samenhangt met de zittingstermijn van de SER dient nader te worden gezien (§ 4.5.);

Pagina

2

Ons kenmerk

arc-98.2215/2

Naar aanleiding van de in de adviesaanvraag gestelde concrete vragen wordt in § 6 uiteengezet hoe deze in het advies beantwoording hebben gevonden.

Tenslotte adviseert de Raad om na verwerking van zijn aanbevelingen over te gaan tot de vaststelling van de onderhavige ontwerp-selectielijst archiefbescheiden (§ 7.).

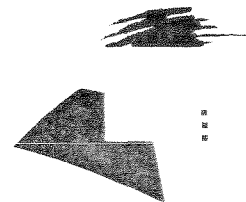
3. *Toetsing van procedurele aspecten.*

3.1. Voor wat betreft de procedurele aspecten zij in de eerste plaats vermeld, dat de ontwerp-lijst als basiselectiedocument (BSD) tot stand is gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-)overheid, de zgn. PIVOT-methode. Aan dat ontwerp is een institutioneel onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het rapport "Sociaal-Economische Raad. Een institutioneel onderzoek naar de taken en handelingen van de SER, adviesorgaan van de regering en toporgaan van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie, 1950-1997 (PIVOT-publicatie nr. 58, 's-Gravenhage [1997])".

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het overleg ter voorbereiding van de onderhavige ontwerp-selectielijst, het zgn. driehoeksoverleg (zoals voorgeschreven krachtens het bepaalde in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995).

De Raad heeft voornoemde stukken bij de voorbereiding van dit advies betrokken.

Blijkens een mededeling in uw adviesverzoek heeft de openbare terinzagelegging van het ontwerp overigens niet geresulteerd in enigerlei reactie.

- 3.2. Op grond van de zoëven genoemde stukken komt de Raad tot de slotsom, dat de voorbereiding van de ontwerp-lijst alle vereiste procedurele stappen heeft doorlopen. Ook heeft hij kunnen vaststellen, dat uit het verslag van het driehoeksoverleg is gebleken, dat aan dat overleg is deelgenomen door de daartoe in het eerste lid van artikel 3 van het Archiefbesluit 1995 genoemde personen. Voorts is hem gebleken, dat al ten tijde van het driehoeksoverleg een externe deskundige bij de voorbereiding van de ontwerp-lijst betrokken is geweest.
- 3.3. Voor het overige meent de Raad, dat dit verslag onvoldoende inzicht geeft in de verschillende aspecten van de voorbereiding van het ontwerp. Dit geldt vooral de wijze waarop in dat verslag in inhoudelijk opzicht de totstandkoming van de ontwerp-lijst wordt toegelicht en verantwoord.

Pagina

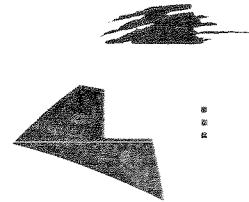
3

Ons kenmerk

arc-98.2215/2

Weliswaar bevat het verslag een aantal inhoudelijke conclusies van dat overleg, doch deze hebben uitsluitend betrekking op die categorieën handelingen, waarvan de definitieve selectiebestemming van hun administratieve neerslag alsnog is gewijzigd (bewaren werd vernietigen of omgekeerd). Geen inzicht wordt daarentegen gegeven in de vraag of in dat overleg ook nog de selectiebestemming van de neerslag van andere handelingen ter discussie is gesteld en waarom deze eventuele discussies uiteindelijk niet hebben geleid tot aanpassing van die bestemming. Voor een goed en volledig beeld van hetgeen in het driehoeksoverleg aan de orde is geweest, is óók deze informatie - bij eerdere gelegenheden heeft de Raad hierop al gewezen - essentieel. In zijn advies van 29 oktober 1998, nr. arc-98.2040.2 heeft de Raad - u zie in het bijzonder § 3.3. - al laten weten, dat hij voor de toekomst op het punt van inhoudelijke kwaliteit van verslagen van gevoerd driehoeksoverleg bijzonder attent zou zijn en dat hij dan ook bij voorbaat niet (meer) kon uitsluiten, dat door hem op grond van in die passage van dat advies genoemde gronden als ondeugdelijk te beoordelen verslagen als niet-ontvankelijk zou moeten bestempelen en deze dus niet in behandeling zou kunnen nemen. In het onderhavige geval heeft de Raad een afweging, die tot deze conclusie zou hebben kunnen leiden, nog achterwege gelaten, omdat hij er uiteraard van uitgaat dat zo'n oordeel in redelijkheid alleen kan worden uitgesproken over verslagen die dateren van na het zoëven bedoelde advies van 29 oktober 1998. Dit impliceert, dat de Raad thans volstaat met de vaststelling, dat het onderhavige verslag, naast alle procedurele aspecten, te weinig aandacht besteed aan hetgeen inhoudelijk in dat overleg aan de orde is geweest.

- 3.4. Uit het verslag van het driehoeksoverleg kan de Raad eveneens niet afleiden, welke inbreng de externe deskundige in het driehoeksoverleg heeft gehad en hoe deze inbreng in het uiteindelijke ontwerp is verdisconteerd. Dit verslag beperkt zich immers tot de feitelijke mededeling, dat een externe deskundige bij

het driehoeksoverleg aanwezig is geweest en de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris heeft geadviseerd. Ook in dit opzicht is daarom dit verslag niet afdoende.

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten.*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerp-lijst (§ 4.1.), de termijnstelling van de ontwerp-lijst (§ 4.2.), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (§ 4.3.), de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (§ 4.4.), alsmede tenslotte op de wijze van toekenning van de selectiewaardering ter vernietiging (§ 4.5.).

Pagina

4

Ons kenmerk

arc-98.2215/2

4.1. *De reikwijdte van de ontwerp-lijst.*

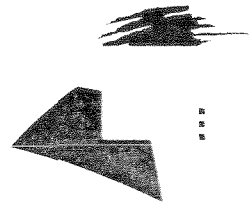
Het Basisselectiedocument (BSD) bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen op het beleidsterrein "taken en handelingen van de SER als adviesorgaan van de regering en toporgaan van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie" over de periode vanaf 1970. In het verslag van het driehoeksoverleg wordt opgemerkt dat in deze selectielijst naast de SER als eerste actor, ook andere actoren opgenomen zijn en dat de definitieve beslissing over de waardering van de handelingen door de desbetreffende zorgdrager zal worden genomen. De Raad heeft de ontwerp-lijst dan ook beoordeeld voor zover ten aanzien van de daarin vermelde neerslag van handelingen het driehoeksoverleg heeft plaatsgehad. Over de voorstellen tot waardering van de handelingen van de andere actoren zal de Raad bij de desbetreffende adviesaanvragen adviseren.

4.2. *De termijnstelling van de ontwerp-lijst.*

De Raad heeft er goede nota van genomen, dat de ontwerp-lijst betrekking heeft op de archiefbescheiden vanaf 1970. Dit wordt (mede) gerelateerd aan de omstandigheid, dat de Commissie voor Fusieaangelegenheden in dat jaar met haar werkzaamheden een aanvang heeft gemaakt.

Blijkens het RIO zou de ontwerp-lijst echter "de periode vanaf 1980 bestrijken". Hieruit leidt de Raad af, dat kennelijk in een later stadium is besloten om die termijnstelling alsnog bij te stellen. Hoewel hij aanneemt, dat dit te maken zal hebben met de aanvang van de werkzaamheden van de zoëven bedoelde commissie, wordt zulks niet nader toegelicht.

Onduidelijk is ook de positie van de archiefbescheiden van de SER over de periode 1950-1980. In het RIO (§ 1. Verantwoording) wordt daarover medegedeeld, dat het archief uit dat tijdvak "al voor het grootste gedeelte (is) bewerkt en overgebracht naar het Algemeen Rijksarchief". In de Inleiding op de ontwerp-lijst is er daarentegen sprake van dat "het archief van de SER *vanaf* 1980 is overgedragen aan het Algemeen Rijksarchief". In het verslag van het

driehoeksoverleg wordt deze mededeling in gelijke bewoordingen bevestigd.

Voorts is niet duidelijk waarop de bewerking van het van voor 1980 daterende SER-archief is gebaseerd. In § 1. Inleiding van het verslag van het driehoeksoverleg wordt weliswaar gewezen op een voorgaande ontwerp-vernietigingslijst archiefbescheiden, waarover nog door de toenmalige Archiefraad is geadviseerd (diens advies nr. 338, d.d. 3 augustus 1988), doch daarbij wordt tevens uitdrukkelijk vermeld, dat deze lijst nimmer is vastgesteld.

Niettemin heeft, blijkens deze passage, "de SER (...) wel gebruik gemaakt van deze lijst, waarin het advies van de Archiefraad is verwerkt".

Bij gebreke van de formele vaststelling van die lijst, miste deze, zo moet de Raad vaststellen, elke (juridische) grondslag om daadwerkelijk te kunnen worden toegepast. Op zijn minst had daarom nader moeten worden aangegeven op welke wijze van bedoelde ontwerp-lijst door de SER gebruik is gemaakt. De Raad stelt het op prijs hierover nog te worden geïnformeerd.

Pagina

5

Ons kenmerk

arc-98.2215/2

4.3. *Toepassing van de selectiedoelstelling en -criteria.*

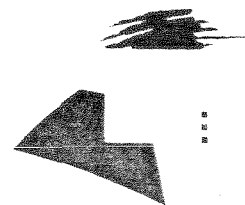
De Raad is gebleken, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie, waarin ook rekening wordt gehouden met het aspect van het veilig stellen van de bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur.

Met betrekking tot de aan die doelstelling gerelateerde selectiecriteria is de Raad gebleken, dat als zodanig de nog niet formeel vastgestelde criteria uit 1997 zijn gebruikt. Op een dergelijk gebruik van deze criteria heeft de Raad reeds gewezen in zijn advies d.d. heden nr. arc-98.2211/2 inzake de ontwerp-selectielijst Tweede Kamer der Staten-Generaal. Hij volstaat dan ook thans met naar § 4.1. van dat advies te verwijzen.

4.4. *De waardering van de in artikel 2, eerste lid, onder d, van het Archiefbesluit bedoelde belangen.*

Ten aanzien van de feitelijke toepassing van de selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria gaat de Raad er van uit, dat *het administratieve belang*, omvattende de aspecten 'verantwoording en bedrijfsvoering', in het driehoeksoverleg, waaraan ook door representanten van de desbetreffende zorgdrager is deelgenomen, genoegzaam is gewaardeerd. In gelijke zin neemt hij aan, dat ook met *het belang van de recht- en bewijszoekenden* voldoende rekening is gehouden.

Voor wat betreft de waardering van *het historisch belang* conformeert de Raad zich aan de inbreng van de externe deskundige tijdens de totstandkoming van het ontwerp en de daarover bereikte overeenstemming. Ook al zijn beide aspecten hem slechts indirect gebleken (u zie hierboven § 3.4), meent hij zich niettemin toch te kunnen beperken tot een globale toetsing van het voorstel.

4.5. *De selectiewaardering ter vernietiging*

Blijkens het verslag van het driehoeksoverleg zijn "de minimale termijnen opgenomen, waarna de neerslag van de met V gewaardeerde handelingen kan worden vernietigd. In de meeste gevallen is een vernietigingstermijn van 6 jaar aangehouden. Deze termijn hangt samen met de zittingstermijn van de Raad".

Deze koppeling tussen vernietigings- en zittingstermijn verbaast de Raad.

Zittingstermijnen zijn aangelegenheden betreffende de organisatie, inrichting en werkwijze van een instelling. Hij vermag niet in te zien in welke mate zulke zittingstermijnen van invloed kunnen of behoren te zijn op het antwoord op de vraag naar de vaststelling van de termijn waarop archiefbescheiden, in relatie tot hun waardering in het kader van het bepaalde in artikel 3, tweede lid, onder d, van het Archiefbesluit 1995 daadwerkelijk kunnen worden vernietigd. Hij meent dan ook, dat de achtergrond en betekenis van deze koppeling nader dienen te worden verklaard. Daarbij zou in het bijzonder moeten worden ingegaan op de vraag of de beweerde relatie tussen beide termijnen, die ieder voor zich van een geheel ander karakter zijn, zich inderdaad verdraagt met "de minimale termijnen (...) waarna de (desbetreffende) neerslag kan worden vernietigd". Er zal daarbij niet kunnen worden ontkomen aan een beoordeling hiervan per handeling.

Pagina

6

Ons kenmerk

arc-98.2215/2

5. *Toetsing van de ontwerp-lijst.*

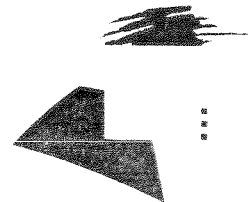
In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerp-lijst gezien. Dit geeft hem, binnen de hierboven aangegeven grenzen van het geboden beperkte inzicht in dezen, aanleiding tot de navolgende opmerkingen.

Handelingen nr. 16 en 17.

In deze handelingen worden de neerslag van "het stellen van regels over zijn werkwijze", zijnde het Reglement van orde (nr. 16) en "het overdragen aan de voorzitter, het dagelijks bestuur, de algemeen secretaris of een commissie van bevoegdheden van de hele Raad" (nr. 17) vernietigbaar gesteld. Anders dan dit voorstel, meent de Raad, dat deze, voor het blijvend kunnen kennen van het functioneren van de SER, essentiële informatie moet worden bewaard. Hij adviseert dan ook om deze neerslag voor blijvende bewaring te bestemmen.

Handeling nr. 64.

In tegenstelling tot wat wordt voorgesteld, meent de Raad, gelet op het bijzondere karakter van deze handeling ("Het verlenen van een ontheffing aan de ondernemer van het verplichten tot het instellen van een ondernemingsraad"), dat de neerslag ervan integraal bewaard dient te blijven.

Handeling nr. 95.

Anders dan wordt voorgesteld, is de Raad van mening, dat in verband met het bijzondere karakter van deze handeling "het beslissen in het geval van staking van stemmen in het bestuur van een bedrijfslichaam, of een aangelegenheid in behandeling bij dat lichaam een sociale aangelegenheid is" de neerslag ervan dient te blijven bewaard.

6. *Afdoening van uw specifieke vragen.*

In uw adviesaanvraag heeft u de Raad mede verzocht om over de onderhavige selectielijst advies uit te brengen aan de hand van een aantal met name aangeduide aspecten.

Voor wat betreft zijn algemene reactie op deze vragen verwijst de Raad naar § 7 van zijn advies van 4 november 1997, nr. arc.97.1466/2 inzake de ontwerp-selectielijst archiefbescheiden Beleidsterrein Wetenschappelijk Onderwijs, Openbare en Bijzondere Universiteiten. Tegen dezelfde achtergrond volstaat de Raad ook thans met het aangeven van de relatie tussen de door u gestelde vragen en de verschillende onderdelen van dit advies. Deze vragen betreffen -in enigszins verkorte vorm-:

a. Is bij de totstandkoming van de selectielijst voldaan aan de eisen der zorgvuldigheid?

b. Is de systematiek van de selectielijst duidelijk en voldoende consistent?

* Verwezen wordt naar § 3 van dit advies.

c. Wordt met de voorgestelde waardering de in de selectielijst beschreven selectiedoelstelling behaald?

d. Is aangegeven wat de selectiedoelstelling is en welke de gehanteerde selectiecriteria zijn:

1. selectiedoelstelling

2. selectiecriteria, met toelichting

3. de gebruikte selectie-aanwijzingen met eventuele toelichting?

* Verwezen wordt naar § 4 van dit advies.

e. Komen de functies van het verslag van het driehoeksoverleg voldoende tot uiting:

- inzicht in proces totstandkoming selectielijst

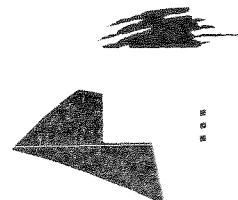
-verantwoording van zorgvuldigheid

- verantwoording van de wijze waarop met de in artikel 2, eerste lid, onder c. en d. genoemde belangen rekening is gehouden?

*U zie de §§ 3 en 4 van dit advies.

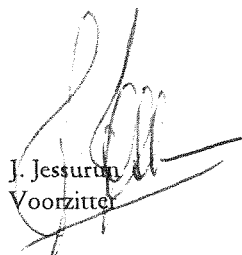
7. *Advies.*

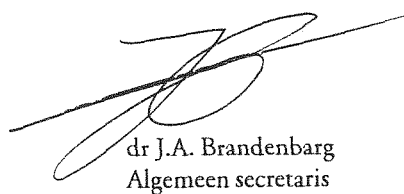
De Raad adviseert u om, alvorens van uw kant aan de vaststelling van de onderhavige selectielijst archiefbescheiden mede te werken, te bevorderen, dat dat ontwerp overeenkomstig bovenstaande aanbevelingen wordt aangepast.

Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad. Deze commissie staat onder voorzitterschap van mw drs E.A.G. van den Bent, lid van de Raad. Secretaris is mr L. Lieuwes.

Met de meeste hoogachting,

J. Jessurun
Voorzitter

dr J.A. Brandenburg
Algemeen secretaris

Pagina

8

Ons kenmerk

arc-98.2215/2